

[Indenrigs- og boligministeren.]

Enhver af os ved, hvor vanskeligt det vil være i en sådan situation at opsiges lejemålet, hvis ikke den pågældende selv ønsker det, og henviser ham til den tilfældige situation, som på det givne tidspunkt hersker på boligmarkedet. Hvis man derimod i en større samlet bebyggelse regner med, at 10 eller 15 pct. af boligerne er boliger for mindre bemidlede efter bestemmelserne om social-filantropisk byggeri, vil et sådant problem være løst blot ved at hæve huslejen til niveauet for de øvrige 90 eller 85 pct. af bygningens boliger og udleje en anden lejlighed, når den måtte blive ledig, til en familie, der opfylder betingelserne for støtte efter denne lovgivnings bestemmelser.

Det udvalgsarbejde, som jeg går ud fra vil blive dette lovforslag til del, vil iøvrigt give mig anledning til at fremsætte nogle overvejelser om, hvorvidt der bør ændres endnu mere radikalt ved principperne for det social-filantropiske byggeri. Under den nuværende form er det vel ikke muligt at pålægge lejeren af en sådan bolig selv det mest beskedne afdrag på det af den social-filantropiske forening ydede tilskud. Man kan vel ikke se bort fra, at hvis man ønsker et fyldigt privat initiativ på dette område, ville en afdragsordning muliggøre, at der også fremover ville blive midler til yderligere social-filantropisk byggevirkksomhed, samtidig med at der åbnedes en mulighed for lejeren til efterhånden at erhverve sin bolig enten på andels- eller almindelig selvejerbasis.

Jeg tror heller ikke, at dette lovforslag kan karakteriseres som det sidste i rækken af lovproblemer vedrørende hovedstaden. En økonomisk udligning mellem hovedstadskommunerne bør efter min mening afvente den kommende tids udvikling. Såvidt jeg kan se, er der ikke i øjeblikket behov for en egentlig udligning.

Lad mig forøvrigt i denne forbindelse sige, at når dette lovforslag forudsætter en udligning efter folketal, betyder det ikke, at jeg dermed vil afvise en udligning efter skatteevne, men blot, at jeg har fremsat forslaget i nøjagtig den samme form, hvori udvalget havde det til behandling i sidste rigsdagssamling.

Der sker i disse år en interessant forskydning af folketallet hovedstadskommunerne imellem. De gamle hovedstadskommuner synes at have „toppet“, hvad folketal angår.

Hvorvidt denne udvikling vil fortsætte, er det vanskeligt at sige noget bestemt om. Det er vel ikke umuligt, at en genskabt frihed på huslejeområdet, som er det endelige mål for vor byggepolitik, kan føre til en ændring i de nuværende tendenser. Men den forskydning i folketal, som i alt fald for tiden kan konstateres, sætter ikke umiddelbart nye problemer på dagsordenen.

Det er blevet drøftet, hvorvidt et kommuneforbund, et hovedstadsråd af den ene eller den anden art, bør indføres. Jeg har overvejet dette problem om og om igen. Jeg er nået til det resultat, at den afgørende vanskelighed er, hvordan man kan skabe et organ, som ikke rent faktisk fører til den indlemmelse, der af så mange grunde er uønsket. Jeg tror i alt fald ikke, at lovgivningsmagten bør påtvinge hovedstadsområdet en sådan „overkommune“. Der bør forud for tilvejebringelsen af et overorgan gå en lang tids udvikling under et frit samarbejdes former.

Jeg har før fra denne talerstol understreget, at igennem frivilligt samarbejde mellem kommunerne ville meget løses. Jeg henviser til det fællesskab, der råder mellem købstadskommunerne i købstadforeningen, mellem sognekommunerne i sognerådsforeningen og mellem amtskommunerne i amtsrådsforeningen, og jeg ser virkelig ikke, hvorfor hovedstadskommunerne, der i så mange henseender har fælles problemer, ikke på samme måde skulle kunne løse dem ved en fri forhandling.

Med disse ord skal jeg tillade mig at anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Formanden: Eksemplarer af det fremsatte lovforslag vil blive omdelt.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ophævelse af forordning af 6. oktober 1753 angående forbud mod hasardspil.

(Første behandling findes i tidenden sp. 202).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under eet.